

ทฤษฎีอารยันรุกรานกับการล่มสลายของอารยธรรม ฮารัปปา : จุดเริ่มต้นและข้อโต้แย้งทางประวัติศาสตร์

Aryan Invasion Theory and the Decline of Harappan Civilization : Its Origin and Historical Controversies

ตุลย์ จิรโชคโสภณ* | Tul Jirachoksapon

ABSTRACT

Aryan Invasion Theory was once an academic proposal suggested by the orientalist during C19th. The British Raj usually adopted this imagination in order to justify themselves as a decent ruler of India and to make the mainstream explanation on the indigenous people gaining their consciousness and getting no cultural achievement at all prior to the invasion of the Aryan. The indigenous were never a pioneer of their own identities but mostly were aryanised. Anyways, as Sir John Marshall, a general director of Archaeological Survey of India had excavated the site of Harappan in 1920s which indicated the idea that the indigenous had once created their own achievements and, they were urbanized during 3300 -

* อาจารย์ประจำสาขาวิชาสังคมศึกษา (ค.บ.) คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ
บ้านสมเด็จเจ้าพระยา E-mail : tul_driverhigh@hotmail.com

1300 BC. These discoveries might gain enough creditability and accuracy to controvert the Aryan Invasion Theory. On the contrary, the theory is still accepted among both foreign orientalists and local scholars. This article aims to discuss the emergence of Aryan Invasion Theory, the interpretation and the controversies proposed by contemporary scholars.

Keywords : Aryan, Harappan Civilization, Indian History and Orientalism

บทคัดย่อ

ทฤษฎีอารยันรุกราน (Aryan Invasion Theory) เป็นข้อเสนอทางวิชาการของนักบูรพคดีนิยมในช่วงคริสต์ศตวรรษที่ 19 บริติชราช (British Raj) มักนิยมใช้จินตภาพนี้ในการอธิบายภูมิหลังของชาวพื้นเมืองอินเดียว่าไม่เคยมีสัมฤทธิ์ผลทางวัฒนธรรมขั้นสูงของตัวเองก่อนการเข้ามาของพวกอารยัน โดยความเจริญในด้านต่าง ๆ อันเป็นอัตลักษณ์สำคัญของชาวอินเดีย ล้วนแต่เป็นสิ่งที่ชาวพื้นเมือง “หยิบยืม” มาจากผู้รุกรานทั้งสิ้น トラバจนกระทั่งในช่วงต้นทศวรรษที่ 20 เซอร์จอห์น มาร์แชล (Sir John Marshall) อธิบดีกองสำรวจโบราณคดีอินเดีย (Archaeological Survey of India) ได้ขุดค้นพบแหล่งโบราณคดีของอารยธรรมฮาร์ปปา ที่มีร่องรอยความเจริญแบบสังคมเมืองโดยมีอายุประมาณราวช่วง 3300 - 1300 BC หลักฐานที่ค้นพบดังกล่าวเป็นหลักฐานเชิงประจักษ์ที่มีน้ำหนักพอในการทำให้ทฤษฎีอารยันรุกรานถูกหักล้างไป แต่ในทางกลับกันนักบูรพคดีนิยมตะวันตกและนักวิชาการอินเดียกลับยังคงสนับสนุนทฤษฎีอารยันรุกรานตามเดิม บทความนี้ต้องการนำเสนอถึงจุดเริ่มต้นของข้อเสนอเรื่องทฤษฎีอารยันรุกราน การนำไปตีความ และข้อโต้แย้งของนักวิชาการในยุคร่วมสมัยที่มีต่อทฤษฎีดังกล่าว

คำสำคัญ : อารยัน, อารยธรรมฮาร์ปปา, ประวัติศาสตร์อินเดียและบูรพคดีนิยม

บทนำ

หนึ่งในประเด็นทางประวัติศาสตร์ที่ผู้เขียนมักจะให้ความสนใจก็คือประเด็นเรื่องปัญหาอารยัน (Aryan Problem) ในประวัติศาสตร์อินเดีย ผู้เขียนเริ่มมีโอกาสสัมผัสได้ถึงข้อถกเถียงทางวิชาการดังกล่าวครั้งแรกตั้งแต่ได้เข้าเรียนในรายวิชา Evolution of Ideas and Institutions in Ancient India (HI02) และรายวิชา Indian History: Challenges and Perspectives (HI27) แม้ว่าการบรรยายของคณาจารย์เกี่ยวกับปัญหาอารยันในประวัติศาสตร์อินเดียจะดูเหมือนไม่ได้สร้างความตื่นตัวให้กับผู้เรียนโดยส่วนใหญ่ซึ่งเป็นชาวอินเดียมากนัก ซึ่งอาจจะมีสาเหตุมาจากการที่ประเด็นดังกล่าวเป็นเรื่องราวอันเป็นที่รับรู้กันอย่างกว้างขวางในหมู่นักเรียนประวัติศาสตร์โดยปกติวิสัยมาตั้งแต่เมื่อพวกเขาเหล่านั้นยังคงอยู่ในชั้นปริญญาตรีก็เป็นได้ ในขณะที่นักเรียนประวัติศาสตร์ต่างบ้านต่างเมืองอย่างผู้เขียนที่ได้เคยค้นพบข้อเท็จจริงประการหนึ่งเกี่ยวกับตัวเองว่าความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์อินเดียที่ติดตัวผู้เขียนก่อนที่จะเข้ามาเป็นนักศึกษาของภาควิชาประวัติศาสตร์ของมหาวิทยาลัยปูเน่ (University of Pune) อย่างเป็นทางการนั้นดูเหมือนจะไม่เพียงพอและไม่สามารถนำไปใช้ในการทำความเข้าใจประเด็นปัญหาข้อถกเถียงใดๆภายในพรมแดนของประวัติศาสตร์อินเดียได้เลย กลับรู้สึกตื่นตาตื่นใจกับคำบรรยายและการถูกชักชวนให้คิดตามจากคณาจารย์ จนปฏิเสธไม่ได้ว่าข้อเสนอทางวิชาการ การตั้งคำถาม การตีความเกี่ยวกับปัญหาอารยันล้วนแต่มีคุณูปการสำคัญในการทำความเข้าใจพัฒนาการของประวัติศาสตร์อินเดียได้หลากหลายประเด็น เช่น ปัญหาการเมืองวรรณะ จินตภาพเรื่องอดีตของอินเดียในสายตานักบุรพคตินิยม (Orientalism) เป็นต้น สิ่งนี้เองทำประเด็นเรื่องปัญหาอารยันในประวัติศาสตร์อินเดียเป็นหัวข้อ ๆ หนึ่งที่ผู้เขียนมักจะให้ความสนใจเป็นพิเศษและได้พยายามศึกษาค้นคว้าข้อมูลอย่างต่อเนื่องสำหรับการเขียนเป็นผลงานทางวิชาการเรื่อย ๆ มา

ผลงานทางวิชาการชิ้นแรกที่เกี่ยวข้องกับประเด็นเรื่องปัญหาอารยณ์ของผู้เขียน คือบทความเรื่อง “การประกอบสร้างอัตลักษณ์เชื้อชาตินำ วรณะนำ และประวัติศาสตร์อินเดียกระแสนำ ด้วยวาทกรรมความเป็นอารยณ์ในอินเดียยุคอาณานิคม” ซึ่งบทความชิ้นนี้ได้เคยถูกนำเสนอไปในการประชุมวิชาการเครือข่ายประวัติศาสตร์ มานุษยวิทยา และสังคมวิทยาภาคใต้ครั้งที่ 2 ณ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ในช่วงระหว่างวันที่ 25 – 27 สิงหาคม พ.ศ. 2559 ที่ผ่านมา หนึ่งในหลาย ๆ ประเด็นสำคัญที่ผู้เขียนได้นำเสนอไว้คือกระบวนการขั้นตอนในการผลิตแนวคิดเกี่ยวกับ “ชนชาติอารยณ์” โดยนักบูรพคดีนิยมตะวันตกในสมัยอาณานิคมอย่างเซอร์ วิลเลียม โจนส์ (Sir William Jones) แมกซ์ มึลเลอร์ (Max Muller) จนกลายเป็นจินตภาพที่ถูกหยิบยกโดยเจ้าอาณานิคมและบรรดาข้าราชการอังกฤษในบริติชอินเดียเพื่อใช้ในการสร้างความชอบธรรมให้กับชาวตะวันตกในฐานะผู้ที่เจริญกว่าในการเข้ามาปกครองชาวอินเดียที่มีฐานะด้อยกว่าโดยการปวารณาตนเองว่าชาวอารยณ์คือบรรพบุรุษของชาวอังกฤษที่ได้เคยเข้ามายึดครองอินเดียและนำเอาความเจริญทางวัฒนธรรมต่าง ๆ มามอบให้กับชาวพื้นเมืองจนกลายเป็นอัตลักษณ์สำคัญของชาวอินเดียที่ปรากฏอยู่ในความเชื่อ พิธีกรรม การแบ่งชนชั้นวรรณะตามความเชื่อพราหมณ์-ฮินดู

ชุดความคิดลักษณะนี้ยังถูกนักประวัติศาสตร์ยุคอาณานิคมอังกฤษในช่วงศตวรรษที่ 19 เช่น เจมส์ มิล (Jame Mill) ผู้ถูกหล่อหลอมมาจากบริบททางสังคมที่ชาติในยุโรปต่างพยายามแบ่งเขาแบ่งเราโดยใช้ความแตกต่างของเชื้อชาติเป็นตัวแปรหลัก รวมถึงต่างช่วงชิงให้ได้มาซึ่งสถานะของความเป็นเชื้อชาตินำ (Master Race) ภายใต้อิทธิพลแนวคิดแบบดาร์วิน (Darwinism) ใช้สำหรับเป็นข้อมูลในการวางโครงเรื่องประวัติศาสตร์อินเดีย มิล ได้แบ่งประวัติศาสตร์อินเดียออกเป็น 3 ยุค ยุคฮินดู ยุคมุสลิม และยุคอังกฤษ มิล ได้อธิบายเพิ่มเติมว่าสังคมอินเดียตั้งแต่สังคมบรรพกาลไม่มีความเปลี่ยนแปลง แต่ปัจจัยสำคัญที่ทำให้สังคมมีพลวัตได้ก็คือการรับอิทธิพลทางวัฒนธรรมจากภายนอก ผ่านการถูกรุกราน ตั้งแต่ครั้งถูกชาวอารยณ์รุกรานจึงทำให้สังคมอินเดียจากเดิมที่เป็นเพียงแค่สังคมหมู่บ้านเข้าสู่สังคมสมัยพระเวท (Vedic Age) หรือสมัยที่ความเชื่อแบบพราหมณ์-ฮินดูเริ่มก่อตัวขึ้นราว 1500 BC สังคมอินเดียในขณะนั้นเป็น

ภาพตัวแทนของอัตลักษณ์ที่ชาวอินเดียต่างภาคภูมิใจทั้งก่อนจะถูกคุกคามจากการเข้ามาของพวกมุสลิมในยุคกลางและถูกรื้อฟื้นประกอบสร้างขึ้นมาใหม่โดยชาวอังกฤษ สิ่งนี้เองสะท้อนให้เห็นว่าในสายตาของมิลและนักบูรพคดีนิยมอีกหลายท่าน ต่างมองว่าความเจริญของอินเดียไม่ใช่ประดิษฐกรรมทางวัฒนธรรมที่ถูกส่งมอบโดยชาวพื้นเมืองเอง ดังนั้นการวางโครงเรื่องทางประวัติศาสตร์อินเดียโดยการเปรียบเทียบให้ชนชาติอารยันคือบรรพบุรุษของอังกฤษ ที่เคยนำความเจริญมาให้กับอินเดียแล้วครั้งหนึ่ง จึงนับว่าชาวอังกฤษมุ่งมันให้ประวัติศาสตร์ในช่วงนี้เป็นเครื่องมือของจักรวรรดิ ในการทำให้ชาวพื้นเมืองอินเดียตระหนักว่าการตกเป็นอาณานิคมคือการพบปะกันอีกครั้งระหว่างชาวอินเดียและชาวอารยัน ที่จะนำความเจริญมาให้อีกครั้ง¹

ที่มาของบทความนี้

เนื้อหาในบทความนี้จะครอบคลุมเฉพาะกระบวนการสร้าง และการนำวาทกรรมเรื่องความเป็นอารยันโดยชาวตะวันตก และชนชั้นนำอินเดียไปใช้เพื่อผลประโยชน์ทางการเมืองของแต่ละฝ่ายภายใต้มิติของเวลาแค่ในช่วงคริสต์ศตวรรษที่ 19 ซึ่งในระยเวลาดังกล่าวที่ยังไม่มีการค้นพบแหล่งโบราณคดีฮารัปปาบริเวณแคว้นซินด์ (Sind) และปัญจาบ (Punjab) อย่างเป็นทางการ สิ่งหนึ่งที่ผู้เขียนได้มีการทิ้งท้ายไว้คือการค้นพบแหล่งโบราณคดีของอารยธรรมสินธุ (Indus Civilization) ในช่วงต้นทศวรรษที่ 20 โดยกองสำรวจโบราณคดีอินเดีย (Archeological Survey of India-ASI) เป็นหลักฐานข้อเท็จจริงประการหนึ่งที่สามารถใช้ในการโต้แย้งข้อเสนอของบรรดานักบูรพคดีนิยมตะวันตกในช่วงคริสต์ศตวรรษที่ 19 ที่มองว่าอินเดียไม่มีสัมฤทธิผลทางวัฒนธรรมในขั้นสูงเป็นของตัวเองก่อนการเข้ามาของพวกอารยัน อย่างไรก็ตาม หลังจากสิ้นสุดการนำเสนอบทความชิ้นนี้ได้มีอาจารย์ท่านหนึ่งได้ตั้งคำถามที่น่าสนใจต่อผู้เขียนเป็นต้นว่า กระแสตอบโต้ของนักวิชาการรวมถึงชาวอินเดียในช่วงคริสต์ศตวรรษที่ 20 ที่มีต่อ

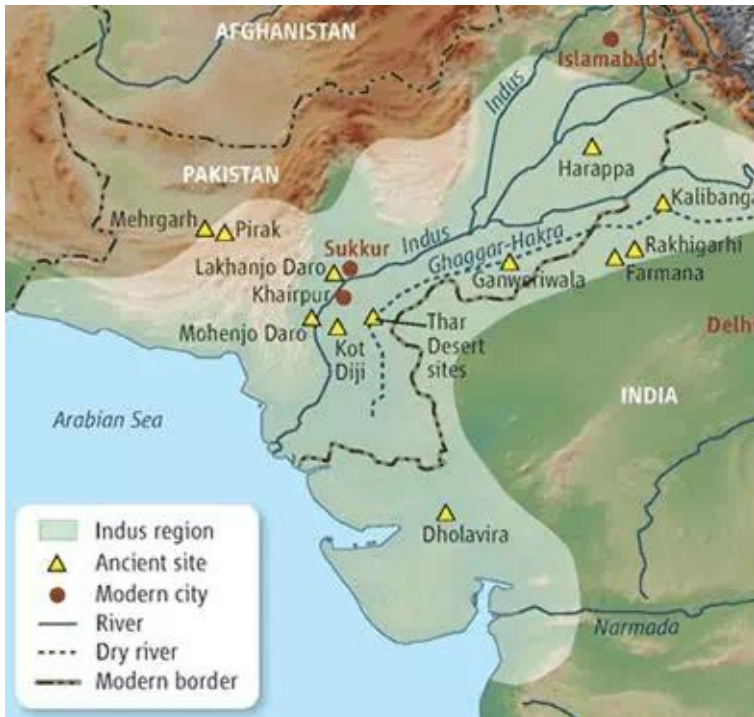
¹ โปรตตุ ตุลย์ จิโรตโสภณ. 2559. การประกอบสร้างอัตลักษณ์เชื้อชาตินา วรณะนํ้า และประวัติศาสตร์อินเดียกระแสนำ ด้วยวาทกรรมความเป็นอารยันในอินเดียยุคอาณานิคม

ทฤษฎีอารยันรุกราน และมุมมองที่มีต่อแนวคิดเรื่องอารยันที่เคยถูกนำเสนอโดยนักบูรพคดีนิยมในคริสต์ศตวรรษที่ 19 เป็นไปในทิศทางใด ซึ่งแน่นอนคำตอบบนหลักเหตุและผลของคำถามนี้ อาจจะไม่สามารถพรรณาได้อย่างลงตัวนักในลักษณะของการถามตอบทั่วไป ซึ่งมีข้อจำกัดด้วยเวลา หากแต่อาจจะต้องมีการเสวนาส่วนตัวนอกรอบหรืออาศัยการยกคำถามนี้ไปใช้ในการเสวนาในหัวข้อหรือประเด็นใหม่ในงานสัมมนาวิชาการ จนอาจกล่าวได้ว่าอาจารย์ท่านนี้มีคุณูปการสำคัญสำหรับบทความชิ้นนี้เป็นอย่างมาก

อารยธรรมฮาร์ปปา: ข้อมูลพื้นฐานโดยสังเขป

หนังสือตำราวิชาการจำนวนหนึ่งทั้งที่เป็นภาษาไทยและภาษาต่างประเทศที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับอารยธรรมโบราณในอินเดีย นั้น มักจะเรียกอารยธรรมดังกล่าวว่าอารยธรรมสินธุ (Indus Civilization) ตามที่ตั้งของที่ราบลุ่มแม่น้ำสินธุ ซึ่งผู้คนทั่วไปก็มักจะคุ้นเคยกับชื่อของแหล่งโบราณคดีที่สำคัญของอารยธรรมสินธุซึ่งได้แก่บริเวณฮาร์ปปา (Harappa) และ โมเฮนจาเดโร (Mohenjo-daro) ทว่าร่องรอยการรวมกลุ่มเพื่อตั้งถิ่นฐานของมนุษย์ในบริเวณที่ราบลุ่มแม่น้ำสินธุไม่เพียงแต่จำกัดตัวแค่นี้ 2 บริเวณนี้เท่านั้น หากพิจารณาจากข้อมูลการขุดค้นทางโบราณคดีในปัจจุบัน นักโบราณคดีอินเดีย-ปากีสถานและชาติอื่น ๆ ได้ร่วมกันขุดสำรวจแหล่งโบราณคดีในบริเวณลุ่มแม่น้ำสินธุกว่า 2,800 แห่งที่มีอายุตั้งแต่ช่วง 3300 - 1300 ปีก่อนคริสตกาล ก่อนครอบคลุมอาณาบริเวณที่เริ่มต้นจากทิศตะวันตกของชมพูทวีปโดยเริ่มจากชายฝั่งทะเลอาหรับที่ติดกับบาลูจิสถาน (Baluchistan) ² มาจรดกับรัฐปัญจาบตะวันตกซินด์ (Sind) ในประเทศปากีสถานตามด้วยบางส่วนของปัญจาบตะวันออก รัฐหaryana (Haryana) รัฐคุชราต (Gujarat) ราจาสถาน (Rajasthan) และชายขอบทางด้านตะวันตกในรัฐอุตตรประเทศ (UP) ของประเทศอินเดีย คิดเป็นพื้นที่ประมาณ 1,299,600 ตารางกิโลเมตร นับได้ว่าขอบเขตของอารยธรรมสินธุมีความกว้างใหญ่กว่าอียิปต์โบราณและเมโสโปเตเมีย (R S Sharma, 2008 : 75)

² ปัจจุบันเป็นส่วนหนึ่งของประเทศอิหร่านและปากีสถาน

ภาพที่ 1 พื้นที่แรงแสดงถึงขอบเขตของอารยธรรมฮาร์ป้าและ
ที่ตั้งของแหล่งโบราณคดีที่สำคัญ

ที่มา : <https://www.examrace.com/SSC/CGL/SSC-CGL-Study-Material/General-Studies/History/Indian-Art-and-Culture/Arts-of-Indus-Valley-Civilization.html>

ข้อจำกัดประการหนึ่งที่เป็นอุปสรรคสำคัญต่อการศึกษาเรื่องราวทางประวัติศาสตร์ของยุคสมัยนี้คือปัญหาการขาดแคลนข้อมูลจากหลักฐานที่เป็นลายลักษณ์อักษร แม้ว่าอเล็กซานเดอร์ คันทิงแฮม (Alexander Cunningham) บิดาแห่งวิชาโบราณคดีในอินเดียคือผู้ที่ออกขุดสำรวจซากโบราณสถานในเมืองฮารัปปา³ ในช่วง ค.ศ. 1853 เป็นท่านแรกจนกระทั่งได้พบตราประทับรูปสัตว์ (Seal) และบนตราประทับที่ว่านี้มีตัวอักษร 6 ตัวจารึกอยู่ หลังจากนั้นมีการค้นพบตัวอักษรเพิ่มเติมโดยนักขุดสำรวจรุ่นหลังแต่ก็ไม่เคยมีนักวิชาการท่านใดเลยที่สามารถไขปริศนาของตัวอักษร⁴ ดังกล่าวได้เลยด้วยเหตุนี้การศึกษาเรื่องราวทางประวัติศาสตร์อินเดียในสมัยสินธุ สามารถศึกษาได้จากคัมภีร์พระเวทที่ถูกรวบรวมขึ้นในระยะเวลาต่อมา

ภาพที่ 2 ตราประทับรูปวัวป่าพร้อมตัวอักษรแบบฮารัปปาจำนวน 6 ตัว
ที่มา : <https://www.harappa.com/blog/first-seal>

³ เนื่องจากฮารัปปาคือบริเวณแรกที่ถูกขุดสำรวจ ตำราส่วนใหญ่ของอินเดียจึงมักเรียกอารยธรรมของผู้คนในช่วงตั้งแต่ 3300 – 1700 ปีก่อนคริสตกาลว่าอารยธรรมฮารัปปา

⁴ นักนิรุกติศาสตร์และนักภาษาศาสตร์ในช่วงตั้งแต่คริสต์ศตวรรษที่ 19 จนกระทั่งปัจจุบันมีความเห็นตรงกันว่าตัวอักษรที่พบในสมัยอารยธรรมฮารัปปา ไม่มีความคล้ายคลึงกับตัวอักษรใดๆเลยในเอเชียใต้ แม้กระทั่งตัวอักษรสันสกฤตในยุคพระเวท (Vedic Sanskrit)

การศึกษาเรื่องราวเกี่ยวกับอดีตในห้วงมิติของเวลานี้จึงต้องพึ่งหลักฐานทางโบราณคดีเป็นหลักซึ่งทำให้เราเห็นภาพของแหล่งโบราณคดีส่วนใหญ่ที่พอจะสันนิษฐานได้ว่าผู้คนในช่วงนั้นอาศัยอยู่ในลักษณะสังคมแบบเมือง เนื่องจากข้อมูลทางโบราณคดีได้บ่งชี้ไว้ว่าแหล่งโบราณคดีจำนวนไม่น้อยนั้นมียอดประกอบของความเป็นเมือง เช่น การพบระบบวางผังเมืองอย่างเป็นระบบ ร่องรอยของการสร้างสถานที่ประกอบพิธีกรรมทางศาสนา เช่น อ่างอาบน้ำขนาดใหญ่ (The Great Bath) การสร้างป้อมปราการและกำแพงบริเวณที่ฝังศพ เอช (Cemetery H) และการสร้างยุ้งฉางขนาดใหญ่ (The Great Granaries) ที่นักวิชาการสันนิษฐานว่าเพื่อเป็นการรวบรวมพืชผลทางเกษตรจากผู้ได้ปกครองมาไว้ที่ส่วนกลางสำหรับการแจกจ่ายหรืออาจเรียกเก็บในรูปแบบของอากรส่วย เป็นต้น

เมื่อพิจารณาจากการกำหนดอายุของอารยธรรมฮารัปปาในช่วงต้นไว้ที่ระหว่างช่วง 3300 – 1300 ปีก่อนคริสตกาล นั้นแสดงว่าอารยธรรมแห่งนี้มีอายุร่วม 2000 ปี ซึ่งถือว่าเป็นระยะเวลาที่ค่อนข้างยาวนานมาก อย่างไรก็ตาม เป็นที่ทราบกันดีว่าองค์ประกอบของสถาปัตยกรรมและกระบวนการเกิดขึ้นของสังคมเมือง (Urbanization) ของชุมชนโบราณที่กระจายตัวไปทั่วอาณาเขตที่กว้างกว่า 1 ล้านตารางกิโลเมตรนี้ก็ไม่ได้เกิดขึ้นกับทุกพื้นที่ ดังนั้น นักโบราณคดีและนักประวัติศาสตร์จึงนิยมแบ่งพัฒนาการของอารยธรรมฮารัปปาออกเป็น 3 ระยะดังนี้คือ

1. สมัยแรกเริ่ม (Early Harappan Civilization) ช่วง 3300 – 2600 ปีก่อนคริสตกาล
2. สมัยรุ่งเรือง (Mature Harappan Civilization) ช่วง 2600 – 1900 ปีก่อนคริสตกาล
3. สมัยตอนปลาย (Last Phase of Harappan Civilization) ช่วง 1900 – 1300 ปีก่อนคริสตกาล

โดยกระบวนการเป็นเมืองจะสามารถพบเห็นได้เด่นชัดในสมัยที่ 2 ซึ่งตามทีกล่าวไว้ข้างต้นแหล่งโบราณคดีของอารยธรรมฮารัปปาที่ถูกขุดแต่งเป็นที่เรียบร้อยตั้งแต่ในอดีตถึงปัจจุบันจะมีจำนวนทั้งสิ้น 2,800 แห่งในจำนวนนี้เราจะพบแหล่ง

โบราณคดีที่อยู่ในสมัยรุ่งเรืองประมาณ 1,022 แห่ง ซึ่ง 406 แห่งปัจจุบันอยู่ในประเทศปากีสถานยกตัวอย่างเช่นแหล่งโบราณคดีฮาร์ปาฝั่งแม่น้ำรวี (Ravi) และอีก 616 แห่งในตอนเหนือจากนั้นจะพบแหล่งโบราณโมเฮนจาเดโรริมฝั่งแม่น้ำสินธุที่อยู่ห่างจากฮาร์ปาไปทางตอนใต้ประมาณ 563 กิโลเมตร ส่วนในประเทศอินเดียปัจจุบัน พบแหล่งโบราณคดีกาลิบังกัน (Kalibangan) ในรัฐราชสถาน (Rajasthan) และแหล่งโบราณคดีโลธัล (Lothal) ในรัฐคุชราต (Gujarat)

ส่วนสมัยที่ 3 หรือสมัยฮาร์ปาตอนปลายจะมีขอบเขตอยู่ในเขตที่นักโบราณคดีเรียกว่าแหล่งฝังศพ เอช (Cemetery H) ซึ่งนักโบราณคดีกลุ่มหนึ่งเชื่อว่าเป็นสมัยที่ชาวอารยันเข้ามาตั้งถิ่นฐานปะปนกับชาวพื้นเมืองของสมัยฮาร์ปา

จุดเริ่มต้นของทฤษฎีอารยันรุกรานหลังจากการค้นพบแหล่งโบราณคดีฮาร์ปา

จากความสำเร็จในการค้นพบแหล่งโบราณคดีฮาร์ปาใน ค.ศ.1922 โดยกองสำรวจโบราณคดีอินเดียและการขุดสำรวจบริเวณอื่น ๆ เพิ่มเติมอย่างต่อเนื่อง⁵ มีผลโดยตรงต่อนักวิชาการในด้านภารตวิทยา (Indology) จำนวนหนึ่งที่ได้นำข้อค้นพบดังกล่าวไปตั้งเป็นประเด็นศึกษาต่าง ๆ นานา เกี่ยวกับอารยธรรมแรกเริ่มของชนพื้นเมืองอินเดียที่กระจายตัวไปทั่วทิศตะวันตกเฉียงเหนือของอินเดีย อาทิ มีศูนย์กลางความเจริญอยู่ที่ใด ร่องรอยของอักขระโบราณที่พบมีความเชื่อมโยงต่อภาษาสันสกฤตหรือไม่ เป็นต้น รวมถึงประเด็นเรื่องสาเหตุของการล่มสลายของอารยธรรมฮาร์ปา ซึ่งถูกนำไปเชื่อมกับทฤษฎีอารยันรุกราน

ข้อเสนอทางวิชาการเกี่ยวกับเรื่องนี้ที่ดูเหมือนจะทรงพลังและได้รับการยอมรับในแวดวงวิชาการอย่างแพร่หลายในขณะนั้นคือข้อเสนอของ รามาปราสาท จันดา (Ramaprasad Chanda) จันดาเป็นนักโบราณคดีอินเดียจากเบงกอลผู้ร่วมคณะสำรวจ

⁵ ค.ศ. 1931 เซอร์จอห์น มาร์แชลล์ สำรวจแหล่งโบราณคดีโมเฮนจาเดโร, ค.ศ. 1938 แม็คเคย์ สำรวจโมเฮนจาเดโรต่อจากเซอร์จอห์น มาร์แชลล์

ของกองสำรวจโบราณคดีอินเดียที่นำโดยเซอร์จอห์น มาร์แชล⁶ และยังถือได้ว่าเขาเป็นนักวิชาการที่เชี่ยวชาญด้านภาษาสันสกฤตยุคพระเวทคนหนึ่งของอินเดียในขณะนั้น และเป็นหนึ่งในนักวิชาการด้านประวัติศาสตร์ที่เคยนำเสนอสนับสนุนทฤษฎีอารยันรุกรานมาก่อนหน้าที่จะมีการสำรวจแหล่งโบราณคดีฮาร์ปปา⁷

จันดาได้อาศัยข้อมูลเชิงประจักษ์ทางด้านโบราณคดีมาทำการศึกษาควบคู่กับข้อสันเทษจากคัมภีร์ฤคเวท (Rg Vedas) สำหรับการสนับสนุนทฤษฎีอารยันรุกรานของเขาผ่านงานเขียนเรื่อง The Indus Valley in the Vedic Period ใน ค.ศ.1926 โดยเริ่มเปิดประเด็นโดยการอธิบายถึงความแตกต่างกันระหว่างข้าวของเครื่องใช้ที่พบในสมัยฮาร์ปปากับสมัยพระเวท โดยยกตัวอย่างโบราณวัตถุชนิดหนึ่งอย่างตราประทับ (Seal) ที่เป็นรูปสัตว์จะพบแค่ในสมัยฮาร์ปปาเท่านั้น จันดาจึงให้ข้อสรุปเบื้องต้นว่ากลุ่มคนที่สร้างเมืองประวัติศาสตร์ที่ฮาร์ปปาและโมเฮนจาเดโรไม่จำเป็นพวกเดียวกันกับกลุ่มคนที่ถูกเรียกว่า “อารย” (Aryas) ในคัมภีร์ฤคเวท (Ramaprasad Chanda: 1926 : 2) นอกจากนี้ จันดายังพบว่าโครงเรื่องบางตอนที่ปรากฏอยู่ในคัมภีร์ฤคเวทนั้นสามารถนำมาใช้ในการสนับสนุนทฤษฎีอารยันรุกรานของเขาได้ โดยเริ่มจากการพูดถึงกลุ่มคนที่ถูกแบ่งออกเป็นสองพวกอย่างชัดเจนในฤคเวท คือ 1. พวกอารย (Aryas) 2. พวกปานิส (Panis)⁸ ซึ่งจันดาได้ตั้งข้อสันนิษฐานว่าปานิสคือชาวพื้นเมืองที่อาศัยอยู่ในเมืองที่กระจัดกระจายในบริเวณหุบเขาสินธุในช่วงที่พวกอารยเข้ามาปะทะด้วย (Ramaprasad Chanda: 1926 : 4) ส่วนพวกอารย (อารยัน) จะถูกแบ่งเป็นสองพวกคือฤาษีและนักรบ จากนั้นจันดากล่าวถึงสถานการณ์ที่คนสองกลุ่มนี้มักจะแสดงออกซึ่งความเป็นปฏิปักษ์ระหว่างกันโดยการยกเอาวรรคตอนบางส่วนของคัมภีร์ฤคเวทมาอธิบายประกอบที่มี

⁶ เซอร์ จอห์น มาร์แชลได้เคยเสนอในรายงานการขุดพบทางโบราณคดีที่ฮาร์ปปาเช่นกันว่าอารยธรรมของชนพื้นเมืองในที่ราบลุ่มแม่น้ำสินธุล่มสลายลงจากการรุกรานของพวกอารยัน

⁷ รามาปราสาท จันดา เคยสนับสนุนทฤษฎีอารยันรุกรานมาแล้วใน ค.ศ.1916 ผ่านงานเขียนเรื่อง Indo Aryan Race

⁸ นอกจากคำว่าปานิส (Panis) คำที่ใช้ในการเจาะจงถึงกลุ่มคนที่ไม่ใช่พวกอารย ในฤคเวทยังปรากฏอีกหลายคำ อาทิ ทาสะ (Dasa) ทัสยู (Dasyu) สูทนะ (Sushna) อนัสสะ (Anas) เป็นต้น

ใจความดังนี้ เช่น การรำพึงรำพันต่อองค์อินทรา (Indra)⁹ ว่าอย่าได้ประพฤติตนเยี่ยงพวกปานิส, อินทราและผู้บูชาเทพเจ้าโซมะ (Soma) จะไม่มีวันมีมิตรไมตรีกับพวกปานิส เพราะพวกปานิสไม่บูชาเทพเจ้าโซมะ เป็นต้น บทรำพึงรำพันในบางวรรคตอนอื่น ๆ ของฤคเวทยังคงให้ภาพความขัดแย้งระหว่างกลุ่มคนที่ถูกเรียกว่าอารย (อารยัน) กับกลุ่มที่ถูกเชื่อว่าเป็นชาวพื้นเมืองในรูปแบบอื่น ซึ่งก็คือสงคราม เช่น บทรำพึงรำพันนี้

“โอ้อัคอินทรา ทรงได้โปรดรับของกำนัลนี้ไว้เถิด

ทรงได้ทำลายปราการต่างฤดูถึงเจ็ดป้อมปราการ ด้วยอัสนีบาตของพระองค์”

ฤคเวท 6,20,10 (Rg Vedas 6,20,10)

อ้างอิงใน Ramaprasad Chanda, 1926 : 4)

อินทราคือเทพเจ้าที่นักรบชาวอารยันนิยมบูชา พระองค์มักมีบทบาทสำคัญในการช่วยเหลือบรรดาภคัษัตริย์นักรบจำนวนไม่น้อยในการเอาชนะข้าศึกที่ไม่ใช่พวกอารยัน ดังเช่นในกรณีของภคัษัตริย์ทีโวทาสะ (Divodasa)¹⁰ แห่งเผ่าภารตะ (Bharatas) ซึ่งทีโวทาสะ คือผู้ที่เลื่อมใสและศรัทธาต่ออินทราเป็นอย่างมากทำให้อินทรา¹¹ ได้ทำลายป้อมปราการของพวกทาสะ (Dasa) หรือพวกอสูรเป็นร้อย ๆ แห่งเพื่อสนองต่อความภักดีของทีโวทาสะ ป้อมปราการ¹² ของพวกที่ไม่ใช่อารยันมักจะสร้างมาจากหินในขณะที่ป้อม

⁹ พระอินทร์

¹⁰ ตัวละครสำคัญที่อยู่ในเหตุการณ์ทศราชญยุทธ์หรือสงครามของสิบภคัษัตริย์ (the battle of ten kings) ในฤคเวท

¹¹ อินทรา มักจะถูกเรียกด้วยคำว่า ปุรันดา (purandar) บ่อยครั้งในวรรคต่างๆของคัมภีร์ฤคเวท ซึ่งนักสันสกฤตตั้งแต่ช่วงคริสต์ศตวรรษที่ 19 มักจะให้คำแปลของคำว่า ปุรันดา ว่า “ผู้ทำลายป้อมปราการ” (font destroyer)

¹² ป้อมปราการในที่นี้ นักสันสกฤตในช่วงคริสต์ศตวรรษที่ 19 แปลมาจากคำว่า “ปุ” (pur) ที่ปรากฏอยู่ในหลายๆบทของคัมภีร์ฤคเวท แต่สำหรับในช่วงคริสต์ศตวรรษที่ 20 จนกระทั่งถึงปัจจุบันนักสันสกฤตหลายท่านรวมถึงรามานูจาสาธา จันดามีการตั้งข้อสันนิษฐานใหม่ว่า “ปุ” น่าจะมีความหมายใกล้เคียง

ปรากฏการของพวกอารยันมักจะถูกสร้างด้วยโลหะซึ่งมักจะได้รับความคุ้มครองจากบรรดาเทพเจ้าองค์อื่น ๆ ไม่เพียงแต่อินทราเท่านั้น อัคนี (Agni) คือเทพเจ้าโบราณอีกพระองค์หนึ่งที่มักจะถูกเอ่ยถึงบ่อยครั้งโดยพวกนักบวช ฤาษี ที่มักจะสวดอ้อนวอนบูชาขอให้อิทธิฤทธิ์ของพระองค์คอยปกป้องรักษาป้อมปราการของพวกตนจากพวกที่ไม่ใช่อารยัน

ดังนั้น เมื่อเราพิจารณาถึงใจความสำคัญในงานของรามามาปราสาท จันดา เราจะพบภาพตัวแทนของสังคมอินเดียในช่วงเวลานี้ว่าประกอบไปด้วยหน่วยการเมืองของกลุ่มคนที่มีความแตกต่างกันด้านวัฒนธรรมสองกลุ่มด้วยกันซึ่งก็คือพวกอารยันและชาวพื้นเมือง โดยชาวอารยันประสบความสำเร็จในการข้ามมหาสมุทรด้วยความช่วยเหลือจากอินทราจนมาพบชาวพื้นเมืองที่อาศัยอยู่ในเมืองและปราสาททางตอนใต้ของหุบเขาสินธุซึ่งจันดาเองเจาะจงอย่างชัดเจนว่าหมายถึงแหล่งโบราณคดีฮาร์ปาจนกระทั่งหลังจากช่วง 2000 ปีก่อนคริสตกาลพวกอารยันที่มีสัมฤทธิ์ผลทางวัฒนธรรมที่ด้อยกว่าได้ทำลายเมืองหรืออาจจะจงใจทำให้เมืองถูกทิ้งร้างจนกลายเป็นซากปรักหักพังจนหมดสิ้น (Ramaprasad Chanda, 1926 : 5) ซึ่งเป็นการตอกย้ำถึงการใช้ทฤษฎีอารยันรุกรานในการอธิบายถึงการล่มสลายของอารยธรรมสินธุของจันดานั่นเอง

นอกจากข้อเสนอของรามามาปราสาท จันดาแล้ว ต่อมาในปีเดียวกัน ทฤษฎีอารยันรุกรานก็ได้พูดถึงอีกครั้งโดยนักวิชาการอีกท่านหนึ่งคือ เวียร์ กอร์ดอน ซิลด์ (Vere Gordon Childe) ผ่านงานเขียนเรื่อง The Aryans: A Study of Indo-European Origin กอร์ดอน ซิลด์ เป็นนักโบราณคดีชาวออสเตรเลียที่เคยมีประสบการณ์ทำงานเป็นอาจารย์ประจำมหาวิทยาลัยเอดินบะระ (The University of Edinburgh) ก่อนที่จะผันตัวมาเป็นนักวิชาการสถาบันโบราณคดีลอนดอน (Institute of Archaeology, London) และเป็นนักวิชาการคนหนึ่งในขณะนั้นที่มีความหลงใหลต่อประเด็นศึกษาเกี่ยวกับเชื้อชาติอารยันในยุโรป

กับคำว่า “นครา” (nagara) ซึ่งแปลว่าเมืองหรือนคร ส่วนป้อมปราการน่าจะตรงกับคำว่า “ทุรคา” (durga) มากกว่า

กอร์ดอน ชิลด์ มองว่าการล่มสลายของวัฒนธรรมฮารัปปาเกิดขึ้นจากการรุกรานของชาวอารยันที่อพยพมาจากนอกอินเดีย โดยเริ่มอธิบายจากหลักฐานที่แสดงให้เห็นถึงการมีปฏิสัมพันธ์กันระหว่างอินเดียนกับดินแดนเมโสโปเตเมียที่น่าจะมีมาตั้งแต่ช่วงในช่วง 2800 ปีก่อนคริสตกาล โดยอาศัยข้อมูลจากวัตถุเชิงประจักษ์ที่พบทั้งสองบริเวณ คือตราประทับรูปกระทิง-ยูนิคอร์น-เปลือกอหอย รวมถึงการใช้วิธีการสร้างสถาปัตยกรรมและลายของเครื่องปั้นดินเผา เขายังได้อาศัยงานศึกษาของ ฮอลล์ (Hall) เรื่อง History of the Near East ที่ได้ให้ข้อสรุปว่าชาว ดรavidian (Dravidian) ที่มีถิ่นฐานอยู่ในบริเวณตอนใต้ของอนุทวีปอินเดียมีลักษณะทางมนุษยวิทยาที่คล้ายกับชาวสุเมเรียน และอาจจะเป็นไปได้ว่าชาวพื้นเมืองสุเมเรียนส่วนหนึ่งได้อพยพมาจากอินเดียเหนือ (Gordon Childe, 1926 : 35) จึงทำให้พบลักษณะร่วมทางวัฒนธรรมหลายประการ

ด้วยพื้นฐานของ กอร์ดอน ชิลด์ ที่มีความสนใจในเรื่องพัฒนาการของสังคมและวัฒนธรรมของมนุษย์โบราณบริเวณเอเชียกลางไปจนถึงยุโรปตะวันออก เขาได้ตั้งข้อสังเกตว่าสัมฤทธิ์ผลทางวัฒนธรรมในด้านต่าง ๆ ที่ถูกพบในเมโสโปเตเมีย นั้นไม่ได้มีเฉพาะรูปแบบของชาวสุเมเรียนเท่านั้น นักโบราณคดีมีการจดพบวัตถุเครื่องใช้ที่เชื่อว่าเป็นรูปแบบก่อนสมัยสุเมเรียนปะปนอยู่ด้วยเป็นวงกว้าง ดังนั้น อาจจะเป็นไปได้ที่พวกสุเมเรียนได้เข้ามารุกรานดินแดนเมโสโปเตเมียในฐานะผู้พิชิตและแทนที่วัฒนธรรมท้องถิ่นเหล่านี้ด้วยรูปแบบเฉพาะตัวของฝ่ายตน อาทิ การใช้หม้อดินเผาแบบมีลายเขียนสี อย่างไรก็ตาม เครื่องมือเครื่องใช้ของชาวสุเมเรียนกลับไม่ได้มีลักษณะเป็นแบบอินโด-ยูโรเปียน (Gordon Childe, 1926 : 36) นั่นเท่ากับว่าชาวสุเมเรียนไม่ใช่พวกอารยัน ในขณะที่เดียวกันสัมฤทธิ์ผลทางวัฒนธรรมบางอย่างก็ดูอย่างเช่นรูปเคารพสตรีของชาวสุเมเรียนกลับมีความคล้ายคลึงกับพวกดรavidian ในอินเดียใต้ รัฐปัญจาบและรัฐเบงกอล

แม้งานเขียนเรื่อง The Aryans : A Study of Indo-European Origin ของ กอร์ดอน ชิลด์ จะไม่ได้ขยายความประเด็นข้างต้นไว้อย่างเป็นเหตุและผลในเชิงวิชาการเท่าใดนัก แต่เราอาจจะสามารถตีความแบบคาดคะเนไว้ได้ว่าอาจจะมีความเป็นไปได้ที่ กอร์ดอน ชิลด์ มีความพยายามที่โยงประเด็นเรื่องสุเมเรียนให้เข้ากับประเด็นเรื่อง

ฮาร์ปเปอร์ในตอนท้ายของงานเขียนชิ้นนี้ว่า หากสัมฤทธิ์ผลของสุเมเรียนไม่ใช่เป็นของชาวอารยัน และสัมฤทธิ์ผลเหล่านั้นกลับคล้ายคลึงกับสัมฤทธิ์ผลของพวกดราวิเดียนในอินเดีย นั่นแสดงว่าพวกดราวิเดียนไม่ใช่พวกอารยัน และจากกรณีที่ไม่พบความต่อเนื่องของรูปแบบของวัฒนธรรมของพวกดราวิเดียนในสมัยอารยันอินเดีย¹³ นั่นเป็นสิ่งที่พิสูจน์ได้ว่าทฤษฎีอารยันรุกรานยังคงสามารถใช้ในการอธิบายถึงสาเหตุที่ทำให้อารยธรรมฮาร์ปเปอร์ล่มสลายได้ จนกว่าจะมีการขุดสำรวจแหล่งโบราณคดีบริเวณหุบเขาสินธุเพิ่มเติมเพื่อไขปริศนาของความไม่ต่อเนื่องของวัฒนธรรมฮาร์ปเปอร์ที่ไม่พบว่ามีการปรากฏให้เห็นในสมัยอารยันอินเดีย (ยุคระเวท)

ทฤษฎีอารยันรุกรานหลังจากการขุดสำรวจแหล่งโบราณคดีฮาร์ปเปอร์เพิ่มเติมใน ค.ศ. 1946

ไม่อาจปฏิเสธได้เลยว่า ในช่วงระยะเวลา 2-3 ทศวรรษก่อนการสิ้นสุดของสงครามโลกครั้งที่ 2 จินตภาพที่เกี่ยวกับชนชาติอารยันในฐานะ “ผู้รุกราน” ไปทั่วยุโรปและเอเชีย กลายเป็นกระแสที่ได้รับการตอบรับอย่างกว้างขวางทั้งในหมู่ชาวตะวันตกและชาวตะวันออกซึ่งก็ไม่ได้จำกัดเฉพาะแค่ในวงวิชาการเท่านั้น จินตภาพที่เกี่ยวกับชนชาติอารยันยังคงมีอิทธิพลอย่างมากต่อความรู้สึกนึกคิดของบรรดาผู้นำรัฐ นักการเมือง นักการทหาร นักเคลื่อนไหวทางการเมือง และนักล่าอาณานิคม ในมิติที่แทบจะไม่ได้แตกต่างจากทัศนคติและสามัญทัศน์ที่ปรากฏอยู่ในช่วงคริสต์ศตวรรษที่ 19 อาทิสามัญทัศน์ในลักษณะที่เชื่อกันว่าชาวอารยันคือชนเผ่าพันธุ์ที่มีถิ่นกำเนิดบริเวณยุโรป-เอเชียกลางซึ่งประสบความสำเร็จในการขยายอิทธิพลทางวัฒนธรรมเข้าไปทั่วยุโรป-เอเชียและตะวันออก (อิหร่าน-อินเดีย) ในฐานะผู้พิชิต ก่อให้เกิดการผสมผสานกันทางวัฒนธรรมของผู้รุกรานและผู้ถูกรุกราน ก่อนที่มรดกทางวัฒนธรรมต่าง ๆ ของชนชาติอารยันจะหายไปเป็นอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมของชาวยุโรปและบริเวณอื่น ๆ

¹³ ในบทความเรื่อง The Aryans: A Study of Indo-European Origin กอร์ดอน ชิลด์ เรียกยุคระเวทว่าสมัยอารยันอินเดีย

ที่ถูกชาวอารยันรุกรานที่มีร่องรอยมาตั้งแต่อดีตและปรากฏอยู่ตามจินตภาพของผู้คนในยุคร่วมสมัย¹⁴

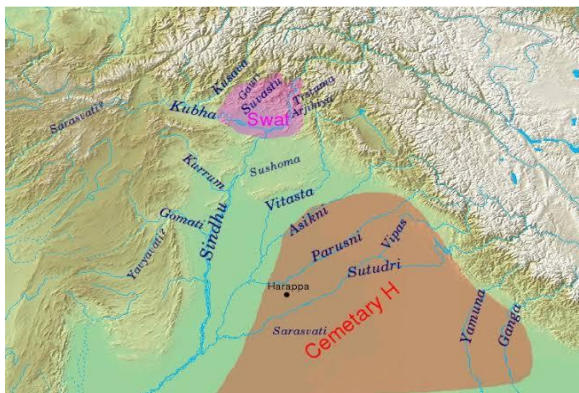
ดังนั้น ท่ามกลางบริบททางสังคมของยุโรปในขณะนั้นที่บรรดาชาติตะวันตกต่าง ๆ ล้วนแต่พยายามพิสูจน์กันว่าอัตลักษณ์ทางเชื้อชาติของฝ่ายตนดูสูงส่งกว่าฝ่ายอื่น ฉะนั้นเองคงจะไม่มีสถานภาพหรืออัตลักษณ์ทางเชื้อชาติใด ๆ ที่จะลงตัวได้ต่อข้อกล่าวอ้างข้างต้นเหมือนอย่าง “ความเป็นเชื้อชาติอารยัน” ที่ชาติตะวันตกต่างฝ่ายต่างมองในมุมมองร่วมที่คล้าย ๆ กันว่า “อารยัน คือเชื้อชาตินำ (Superior Race/ Master Race)” และเป็นบรรพบุรุษเฉพาะของฝ่ายตนเองเท่านั้น ผู้ที่ศึกษาประวัติศาสตร์ยุโรปก่อนสงครามโลกครั้งที่ 2 ส่วนใหญ่ถึงได้มีการประจักษ์ถึงบรรยายภาศของการช่วงชิงเพื่อให้ได้มาซึ่งสถานภาพ “ความเป็นอารยัน” ของชนชาติตนเองในหมู่ชาวตะวันตก อาทิ กรณีที่ปรากฏอยู่ในงานนิพนธ์เรื่องไมน์คัมพ์ฟ (Mein Kampf) ของอดอล์ฟ ฮิตเลอร์ (Adolf Hitler) ที่มีกลิ่นอายของความลุ่มหลงและความคลั่งเกี่ยวกับชนชาติอารยันเป็นพิเศษ

สำหรับวงการประวัติศาสตร์อินเดีย จินตภาพเกี่ยวกับชนชาติอารยันก็มีอิทธิพลต่อการตีความประวัติศาสตร์อินเดียในช่วง 2-3 ทศวรรษก่อนการสิ้นสุดของสงครามโลกครั้งที่ 2 เช่นกัน ภายใต้กรอบความคิดของปลายคริสต์ศตวรรษที่ 19 และต้น 20 ที่นักวิชาการส่วนหนึ่งเชื่อว่าการสิ้นสุดลงของอารยธรรมของมนุษย์ ณ สถานที่หนึ่ง มักจะเกิดขึ้นจากการถูกรุกรานโดยคนต่างถิ่นที่ไม่ได้มี “เชื้อชาติ” เดียวกัน ได้กลายเป็นชนบของการตีความอธิบายอดีตของมนุษยชาติในอารยธรรมกรีก โรมัน อียิปต์ เมโสโปเตเมีย ที่มีลักษณะร่วมของโครงเรื่องทางประวัติศาสตร์ที่คล้ายกันคือการถูกรุกราน อาทิ อารยธรรมกรีกสมัยอีเจียน (Aegean Culture) สิ้นสุดลงเพราะถูกพวกอาร์เคียน (Archean) รุกราน (Nayanjot Lahiri, 2006 : 7) ดังนั้นเอง การตีความเกี่ยวกับ

¹⁴ โปรตดู ตูลย์ จิโรตโสภณ. 2559. การประกอบสร้างอัตลักษณ์เชื้อชาตินำ วรณณะนำ และประวัติศาสตร์อินเดียกระแสน้ำ ด้วยวาทกรรมความเป็นอารยันในอินเดียยุคอาณานิคม

การล่มสลายของอารยธรรมอินเดียในยุคฮาร์ปปา ส่วนใหญ่จึงยังคงถูกอธิบายผ่านชนบ
เดิมคือด้วยทฤษฎีอารยันรุกรานจากภายนอก

สิ่งนี้เอง ส่งผลให้วิธีการค้นคว้าเพื่อทำการพิสูจน์ความน่าเชื่อถือของทฤษฎี
อารยันรุกรานในช่วงระยะเวลานี้สามารถแบ่งออกได้เป็น 2 วิธีหลัก ๆ คือ 1. การศึกษา
ค้นคว้าผ่านข้อสนเทศในคัมภีร์ฤคเวทเพิ่มเติมทั้งการศึกษาต่อยอดจากสำนวนเดิมที่เคย
ถูกแปลหรือตีความโดยนักบูรพคดีนิยมตะวันตกหรือบทวิจารณ์ของฤาษีหรือบัณฑิต
อินเดียเช่น ฤาษีสายณ (Sayana) และการแปลและตีความในวรรคตอนใหม่ ๆ
2. การศึกษาค้นคว้าโดยการขุดสำรวจทางโบราณคดีเพิ่มเติมในบริเวณที่ราบลุ่มแม่น้ำ
สินธุทางตอนเหนือของอินเดีย โดยการสำรวจครั้งใหญ่ได้ถูกดำเนินการโดยกองสำรวจ
โบราณคดีอินเดียในช่วง ค.ศ. 1946 ก่อนหน้าที่อินเดียจะได้รับเอกราชประมาณ 1 ปีเศษ
การขุดสำรวจในครั้งนี้มีขอบเขตที่ออกนอกส่วนกลางของฮาร์ปปาไปยังบริเวณรอบนอก
ซึ่งนักโบราณคดีเรียกว่าเป็นบริเวณพื้นที่หลุมฝังศพ เฮช (cemetery H) ซึ่งมีอายุ
ในช่วง 1900 – 1300 ปีก่อนคริสตกาลหรือมีอายุอยู่ในช่วงปลายสมัยฮาร์ปปา (Late
Harappan Period)

ภาพที่ 3 แสดงอาณาบริเวณของแหล่งโบราณคดีหลุมฝังศพ เฮช (cemetery H)

ที่มา : [https://en.wikipedia.org/wiki/Cemetery_H_culture#/media/](https://en.wikipedia.org/wiki/Cemetery_H_culture#/media/File:Rigvedic_geography.jpg)

File:Rigvedic_geography.jpg

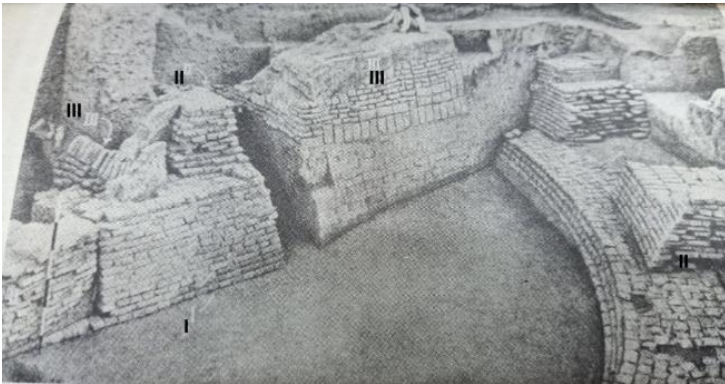
เป็นที่แน่นอนว่ารายงานการสำรวจทางโบราณคดีจากการขุดค้นในครั้งนี้เป็นการขุดสำรวจตามหลักวิชาการที่เป็นระบบมากกว่าในช่วงทศวรรษที่ 20 ซึ่งข้อมูลจากการสำรวจบางส่วนได้ถูกหยิบยกโดยนักวิชาการสำหรับนำมาใช้ในการพิสูจน์ถึงทฤษฎีอารยันรุกรานให้มีความน่าเชื่อถือมากขึ้น รายงานการขุดค้นพบชิ้นนี้เป็นของเซอร์มอตเมอร์ วิลเลอร์ (Sir Mortimer Wheeler)¹⁵ นักโบราณคดีชาวอังกฤษและอธิบดีกองสำรวจโบราณคดีอินเดียคนที่ 8 ในระหว่างปี ค.ศ. 1944 – 1948 วิลเลอร์ได้เขียนรายงานการค้นพบในบทความชื่อว่า Harappa 1946: The Defences and Cemetery R37 ที่ตีพิมพ์ลงในวารสารโบราณคดีอินเดียชื่อว่า Ancient India: Bulletin of the Archaeological Survey of India ฉบับที่ 3 ประจำปี ค.ศ. 1947 ซึ่งถือว่าเป็นวารสารวิชาการด้านโบราณคดีวารสารแรกของอินเดียที่วิลเลอร์ เป็นผู้ก่อตั้ง โดยมีกำหนดออกเผยแพร่ปีละ 3 ฉบับ

วิลเลอร์ ได้กล่าวถึงการขุดค้นพบซากป้อมปราการและกำแพงที่กระจายตัวอยู่รอบพื้นที่หลุมฝังศพ เฮช นอกเมืองฮาร์ปพา ซึ่งเขาเชื่อว่าเป็นสถาปัตยกรรมที่ชาวพื้นเมืองในแต่ละช่วงของยุคฮาร์ปพาใช้สำหรับการป้องกันตนเองจากชาวอารยัน โดยขุดพบเจอดั้งแต่บริเวณเนิน AB (Mound AB) ซึ่งเป็นพื้นที่ๆเคยพบตราประทับที่มีอายุเก่าแก่ที่สุดของยุคฮาร์ปพา และป้อมปราการบริเวณอื่น ๆ ที่กระจายไปทั่วพื้นที่กว้างขวางของบริเวณหลุมฝังศพ เฮช ซากของป้อมปราการที่พบจะถูกสร้างด้วยวัสดุต่างชนิดกัน ได้แก่ บางที่ถูกสร้างด้วยอิฐตากแห้งบางที่ถูกสร้างด้วยอิฐเผาไฟ รวมถึงเป็นที่ชัดเจนว่าป้อมปราการเหล่านี้ถูกก่อสร้างโดยพวกคนพื้นเมืองที่มาจากคนละช่วงเวลากัน โดยวิลเลอร์ตั้งข้อสันนิษฐานไว้ว่าสามารถแบ่งออกได้เป็น 3 ช่วงเวลาเป็นอย่างน้อย ยกตัวอย่างเช่น

¹⁵ เราอาจจะมองได้ว่า เซอร์ มอตเมอร์ วิลเลอร์ คือนักโบราณคดีอังกฤษท่านหนึ่งผู้ซึ่งมีคุณูปการสำคัญในวางรากฐานของวงการโบราณคดีอินเดียจนกลายเป็นมาตรฐานระดับโลกได้ในขณะนั้นไม่ว่าจะเป็นความสำเร็จในการร้องขอให้รัฐบาลอาณานิคมอังกฤษอนุมัติการเพิ่มงบประมาณสำหรับการสำรวจทางโบราณคดีในอินเดียที่เพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 25, การมีบทบาทสำคัญในการก่อตั้งพิพิธภัณฑ์ทางโบราณคดีแห่งชาติที่กรุงเดลี (National Museum of Archaeology) ซึ่งปัจจุบันก็คือพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติอินเดีย (National Museum of India)

บริเวณเนิน AB ซึ่งนักวิชาการในปัจจุบันกำหนดตรงกันแล้วว่าเป็นกลุ่มโบราณสถานในยุคแรกเริ่มของอารยธรรมฮาร์ปพาหรือประมาณ 3300 – 2600 ปีก่อนคริสตกาล แต่ซากป้อมปราการที่พบนั้นกลับมีอายุอยู่ในช่วงยุครุ่งเรืองของอารยธรรมฮาร์ปพา (Mature Harappan Period) (Mortimer Wheeler, 1947: 58) หรือ 2600 – 1900 ปีก่อนคริสตกาล ซึ่งป้อมปราการรุ่นใหม่มักจะถูกสร้างด้วยอิฐที่มีความปราณีตสูงซึ่งบางแห่งจะมีโครงสร้างของป้อมปราการรุ่นก่อนหน้านั้นปะปนอยู่ด้วยและโครงสร้างของป้อมปราการบางแห่งบริเวณหลุมฝังศพ เอชก็มีร่องรอยของการผูกพัน ซึ่งมีความเป็นไปได้ว่าพวกคนพื้นเมืองอาจอยู่ในสถานการณ์เป็นผู้ตั้งรับการถูกโจมตีจากภายนอกซึ่งจะเป็นการโจมตีจากผู้ใดไม่ได้เลยนอกจากพวกอารยัน

วิลเลอร์ ได้มีการนำเอาข้อความสนเทศในฤคเวทมาสืบสนุนให้ข้อสันนิษฐานของเขาดูมีน้ำหนักมากขึ้นโดยกล่าวถึงคำว่า ปุ (pur) ที่ปรากฏอยู่ในหลายวรรคตอนของฤคเวท สำหรับวิลเลอร์แล้วคำว่า ปุ นอกจากจะ

ภาพที่ 4 แสดงถึงรูปแบบของโครงสร้างของป้อมปราการในบริเวณหลุมฝังศพ เอช (cemetery H) ที่มีรูปแบบที่ต่างกัน แม้ว่าจะตั้งอยู่พื้นที่เดียวกัน โดยแบ่งออกเป็น 3 สมัยคือ สมัยที่ I สมัยที่ II และสมัยที่ III

ที่มา : Nayanjot Lahiri. 2006. The Decline and Fall of the Indus Civilization.

แปลว่าป้อมปราการแล้วอาจจะหมายถึง เชนเทิน (Rampart) ซึ่งเป็นหนึ่งในองค์ประกอบของป้อมปราการที่ถูกขุดค้นพบในการสำรวจครั้งนี้ ฤคเวทยังพูดถึงคำว่าศตาทูชิ¹⁶ (satabhujī) ที่หมายถึงกำแพงร้อยแห่งซึ่งค่อนข้างสอดคล้องกับหลักฐานเชิงประจักษ์ที่นักโบราณคดีในขณะนั้นค้นพบในบริเวณหลุมฝังศพ เอช ว่าเต็มไปด้วยซากกำแพงต่าง ๆ นอกจากนี้ฤคเวทได้กล่าวถึงคำว่า อัสมามयी (asmamayī) ที่หมายถึงทำมาจากหิน ซึ่งในบริบทนี้อาจจะหมายถึงป้อมปราการที่ทำมาจากอิฐตากแห้ง และคำว่า อามา (ama) ที่หมายถึงดิน ซึ่งในบริบทนี้อาจจะหมายถึงป้อมปราการที่ทำมาจากอิฐที่ไม่ได้ผ่านกระบวนการเผาไฟ ซึ่งคำสันสกฤตเหล่านี้ล้วนแต่สอดคล้องกับรายงานทางโบราณคดีที่กล่าวถึงวัสดุเป็นองค์ประกอบของป้อมปราการทั้งสิ้น วิลเลอร์ยังได้ยกเอาคำว่าปุรันดา (purandar) ตามที่รามาปราสาท จันดาเคยกล่าวถึงมาแล้วเมื่อสองทศวรรษที่ผ่านมา ปุรันดา หมายถึงอินทรา (Indra) ซึ่งวิลเลอร์กล่าวว่า อินทราคือเทพเจ้าของอารยัน ผู้ทำลายป้อมปราการกว่า 90 แห่ง เพื่อกษัตริย์อารยันผู้มีพระนามว่าทีโวทาสะ (Mortimer Wheeler, 1947: 63) สิ่งนี้เองยังเป็นการตอกย้ำให้เห็นถึงความเชื่อมโยงกันระหว่างหลักฐานแบบวัตถุกับวรรณกรรมสันสกฤต ดังนั้นวิลเลอร์จึงได้ทิ้งข้อสรุปไว้ว่าเขาไม่ปฏิเสธว่าความเปลี่ยนแปลงของสภาพอากาศก็ดีหรือแม้แต่ปัญหาเศรษฐกิจและการเมืองอาจเป็นปัจจัยที่ทำให้อารยธรรมของชาวพื้นเมืองอ่อนแอลง แต่สิ่งที่ป็นปัจจัยหลักในการทำให้พัฒนาการของอารยธรรมนี้หยุดชะงักจนถึงขั้นล่มสลายคือการถูกทำลายล้างเป็นวงกว้างและการถูกสังหารหมู่ ซึ่งหากพิจารณาจากหลักฐานที่มี อินทราคือผู้ที่สมควรจะต้องถูกกล่าวหา นั่นเอง (Mortimer Wheeler, 1947: 63)

ข้อเสนอเรื่องการถูก “สังหารหมู่” ของวิลเลอร์ เป็นข้อเสนอทางวิชาการที่กลายเป็นโครงเรื่องหลักที่ปรากฏอยู่ในงานประวัติศาสตร์นิพนธ์อินเดียกระแสหลักหลายชิ้นไม่ว่าจะเป็นในช่วงเวลาดังกล่าวหรือแม้แต่ในปัจจุบัน โดยวิลเลอร์ได้อาศัยหลักฐานจากการขุดค้นพบซากโครงกระดูกมนุษย์บริเวณแหล่งโบราณคดีโมเฮนจาเดโร คำว่าโมเฮนจาเดโรมีความหมายในตนเองที่ค่อนข้างลงตัวกับการค้นพบของวิลเลอร์

¹⁶ ศตา ในภาษาสันสกฤตแปลว่า ร้อย

โมเฮนจาเดโร มาจากคำว่า โม (Muen) ที่สันนิษฐานว่าหมายถึง “คนตาย” และโจดาร์โ (Jodaro) ที่หมายถึง “สถานที่”

ภาพที่ 5 ภาพสมบัติส่วนตัวของเซอร์มอดิเมอร์ วิลเลอร์ ขณะทำการสำรวจแหล่งโบราณคดี
โมเฮนจาเดโร เพิ่มเติมในช่วงทศวรรษที่ 50

ที่มา : <https://www.harappa.com/slideshows/wheelers-mohenjo-daro-1950>

วิลเลอร์ได้รายงานถึงการค้นพบโครงกระดูกจำนวนหนึ่งในแหล่งโบราณคดี
โมเฮนจาเดโร ซึ่งลักษณะเด่นของโครงกระดูกเหล่านี้คือไม่ได้อยู่ในสภาพที่ถูกฝังใน
อิริยาบถที่ผิดเพี้ยนไปจากตามธรรมเนียมการฝังศพของสมัยนั้น เช่นโครงกระดูก 13 โครง
ที่มีทั้งเพศชาย เพศหญิงและเด็กที่กระจัดกระจายในห้องที่ 74 (Room 74) บริเวณ HR
(HR Area) หน่วย B (Section B) และโครงกระดูก 2 โครงที่พบในห้องบ่อน้ำ บริเวณ DK
(DK Area) หน่วย G (Section G) ซึ่งวิลเลอร์ได้พรรณนาว่าโครงกระดูกในจุดนี้อยู่ในสภาพ
ที่เสียชีวิตอย่างทันท่วงทีและอยู่ในอิริยาบถที่กระสือกระสนที่จะคลานขึ้นบันได

ไปยังถนนใหญ่ของเมืองคล้ายกับกำลังหนีผู้ที่คิดทำร้าย ไกล ๆ กันก็พบโครงกระดูกเพิ่มเติมอีก 2 โครงที่น่าจะเสียชีวิตจากการถูกสังหาร

ภาพที่ 6 แสดงถึงโครงกระดูก 13 โครงที่มีทั้งเพศชาย เพศหญิงและเด็กที่กระจัดกระจาย

ในห้องที่ 74 (Room 74) บริเวณ HR (HR Area) หน่วย B (Section B)

ที่มา : Nayanjot Lahiri. 2006. The Decline and Fall of the Indus Civilization.

ข้อโต้แย้งทางประวัติศาสตร์ต่อทฤษฎีอารยันรุกราน

นักวิชาการที่มีข้อโต้แย้งต่อข้อเสนอเดิมของตนเอง

แทบเป็นเรื่องที่น่าตกใจมากกว่าหลังจากทฤษฎีอารยันรุกรานได้โลดแล่นอยู่ในเวทีวิชาการเกี่ยวกับการตะวิทย์าทั่วโลกได้ไม่นานว่าเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้อารยธรรมแห่งแรกของชนพื้นเมืองอินเดียล่มสลาย เราจะพบข้อโต้แย้งทางประวัติศาสตร์จากนักวิชาการในเวลาไม่ถึง 10 ปีที่พยายามทบทวนถึงจินตภาพของทฤษฎีนี้ สิ่งที่น่าประหลาดใจไปกว่านั้นก็คือคำตัดสินกลับมาจากนักวิชาการที่เคยนำเสนอถึงทฤษฎีอารยันรุกรานเป็นอันดับต้น ๆ ของอินเดีย คือ รามาปราสาท จันดา ตั้งแต่ช่วงที่มีการขุดค้นพบแหล่งโบราณคดีฮารัปปา

จินดาได้นำเสนอมุมมองของเขาใน ค.ศ. 1929 ผ่านเอกสารของรัฐบาลบริติชอินเดียชื่อ Memoir of the Archaeological Survey of India no.4 โดยมีใจความสรุปว่าเขามองว่าบางทีการรุกรานของอารยันจนทำให้อารยธรรมที่ยิ่งใหญ่และซับซ้อนถึงกับล่มสลายภายในเวลาไม่นานนั้น อาจจะเป็นเพียงแค่มโนภาพที่นักวิชาการจินตนาการกันไปเอง เนื่องจากหากมีการรุกรานเกิดขึ้นจริง จุดอ่อนของแนวคิดนี้ในความคิดของเขาก็คือนักวิชาการโดยเฉพาะพวกนักนิรุกติศาสตร์ก็ยังไม่สามารถระบุได้ถึงถิ่นกำเนิดดั้งเดิมของพวกอารยันได้เลยว่าอยู่ที่ใด ซึ่งข้อสังเกตในเรื่องปัญหาการไม่สามารถชี้ชัดถึงถิ่นกำเนิดของพวกอารยันได้ชัดเจนนี้ เป็นอุปสรรคที่ทำให้นักวิชาการไม่สามารถบ่งรอยของการยกทัพขนาดใหญ่เพื่อมารุกรานอินเดียเหนือได้ของจินดาตัวเอง ในเวลาต่อมาโดยเฉพาะในช่วงที่อินเดียได้รับเอกราชจากอังกฤษได้กลายเป็นประเด็นที่มักจะถูกกล่าวและถูกอ้างถึงบ่อยครั้ง จนถูกนำไปพัฒนาต่อโดยนักประวัติศาสตร์และนักวิชาการด้านภารตวิทยาในช่วงหลังการได้รับเอกราชของอินเดียจนถึงปัจจุบัน ข้อเสนอที่น่าสนใจคือแนวคิดของ เอ ดี พูซาเคอร์ (A.D.Pusalker) ที่สนับสนุนข้อเสนอของจินดาว่าในฤคเวทก็ไม่ได้พูดถึงถิ่นกำเนิดของพวกที่ถูกเรียกว่า อารย (อารยัน) ไว้แต่อย่างใด¹⁷

ด้วยข้อมูลการขุดค้นทางโบราณคดีในขณะนั้นที่มีการพบซากของป้อมปราการและกำแพงอิฐทั่วบริเวณอินเดียทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือซึ่งสอดคล้องกับข้อสันนิษฐานในฤคเวท จินดาได้นำเสนอมุมมองใหม่ถึงความเป็นไปได้ที่ปฏิสัมพันธ์ระหว่างชาวอารยันและชาวพื้นเมืองมีในรูปแบบอื่น ๆ ที่นอกเหนือจากการทำสงครามกัน ซึ่งเขาได้กล่าวถึงชาวอารยันที่เป็นฤาษีนักบวช (Rishi) ที่ได้อพยพเข้ามาเป็นประชากรส่วนน้อยในที่ราบลุ่มแม่น้ำสินธุในช่วงที่ชาวพื้นเมืองส่วนใหญ่เป็นพวกนักรบที่เข้มแข็ง พวกฤาษีกลุ่มนี้ได้เข้ามาพร้อมกับความเชื่อและองค์ความรู้ในการบูชาบรรดาเทพเจ้าผู้ทรงด้วยอิทธิฤทธิ์

¹⁷ โปรดดู A.D. Pusalker. 1950. The Relation of Harappan Culture with the Rgveda. Proceedings of the 13th Session, Nagpur, Calcutta: Indian History Congress Association, pp.21-24

อย่างอินทรา (Indra), ฟีรุณ (Varuna) และอัคนี (Agni) จากนั้นพวกฤาษีได้ประสบความสำเร็จในการแนะนำเทพเจ้าเหล่านี้ให้เป็นที่รู้จักของพวกกษัตริย์ท้องถิ่น โดยนำเสนอผลประโยชน์จากการบูชาเทพเจ้าเหล่านี้ว่าเทพเจ้าสามารถดลบันดาลให้บ้านเมืองของชาวพื้นเมืองอยู่รอดปลอดภัยจากข้าศึกทั้งที่เป็นมนุษย์และพวกอมมนุษย์ได้ ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่าจินดาพยายามจะชี้ให้เห็นถึงกระบวนการผสมผสานกันระหว่างวัฒนธรรมของชาวพื้นเมืองกับกลุ่มคนภายนอกโดยสันติวิธีจนกลายเป็นอารยธรรมฮินดู (Hindu Civilization) นั่นเอง

นอกเหนือจากจินดาผู้คือยืนหยัดในข้อเสนอทางวิชาการของตนอย่างแข็งขันแล้ว เซอร์ จอห์น มาร์แชล อดีตอธิบดีกองสำรวจโบราณคดีอินเดียในช่วงต้นทศวรรษที่ 20 ก็เป็นอีกผู้หนึ่งที่มีมุมมองของตนเองที่เคยสนับสนุนทฤษฎีอารยันรุกราน ซึ่งเขาได้กล่าวไว้ในบทบรรณาธิการของหนังสือชื่อ Mohenjo-Daro and Indus Civilization ที่ตีพิมพ์ในปี ค.ศ. 1931 หรือ 2 ปีหลังจากจินดาว่า ชาวพื้นเมืองในสมัยอารยธรรมสินธุอยู่ในสังคมเมือง มีถิ่นพำนักอยู่ในเมือง สร้างบ้านเรือนด้วยอิฐเผาไฟ และมีทักษะความรู้เกี่ยวกับเกษตรกรรมในระดับสูงควบคู่ไปกับการเชี่ยวชาญในการปศุสัตว์ แต่ผู้คนในยุคพระเวท (ชาวอารยัน) ไม่รู้จักกลวิธีในการทำอิฐเผาไฟซ้ำยังไม่มีความรู้เกี่ยวกับการทำการเกษตร กิจกรรมหลักทางเศรษฐกิจขึ้นอยู่กับ การเลี้ยงสัตว์ โดยในท้ายสุดเขาจึงตั้งข้อสังเกตว่าอารยธรรมที่สูงกว่าจะถูกทำลายให้หายไปโดยกลุ่มคนที่มีวัฒนธรรมด้อยกว่าได้อย่างไร

ประเด็นข้อแย้งทางวิชาการหลังการได้รับเอกราชของอินเดีย

การได้รับเอกราชของอินเดียจากเจ้าอาณานิคมอังกฤษใน ค.ศ. 1947 มีคุณูปการสำคัญต่อการเติบโตของการศึกษาประวัติศาสตร์และโบราณคดีของอินเดีย ผู้ศึกษาประวัติศาสตร์อินเดียเริ่มตระหนักถึงอิทธิพลของชุดความคิดตะวันตกสมัยอาณานิคมที่มีต่อการวางโครงเรื่องประวัติศาสตร์อินเดียอย่างต่อเนื่อง ในขณะเดียวกันสถาบันในระดับอุดมศึกษาทั้งในระดับชาติและท้องถิ่นของอินเดียก็ได้ตื่นตัวถึงค่านิยมในการเขียนเรียบเรียงตีความประวัติศาสตร์ของอินเดีย โดยใช้ชุดความคิดแบบการตีความโดยชาวอินเดียเช่นกัน นำพาไปสู่การเปิดภาควิชาประวัติศาสตร์และหลักสูตร

โบราณคดีในมหาวิทยาลัยต่าง ๆ จนอาจกล่าวได้ว่าสาธารณรัฐอินเดียเป็นประเทศหนึ่งในโลกที่สามารถผลิตบัณฑิตที่มีวุฒิการศึกษาทางประวัติศาสตร์และโบราณคดีมากที่สุดในโลก ในระยะยาวส่งผลโดยตรงต่อการเพิ่มปริมาณของงานประวัติศาสตร์นิพนธ์อินเดียในตลาดวิชาการเช่นกัน และประเด็นหนึ่งที่งานวิชาการเหล่านี้มักจะตั้งคำถามก็คือความน่าเชื่อถือของทฤษฎีอารยันรุกราน

งานประวัติศาสตร์นิพนธ์ทั้งของชาวอินเดียและชาวต่างชาติที่เข้ามาทำการค้นคว้าศึกษาในอินเดียเกี่ยวกับการหักล้างทฤษฎีอารยันในยุคร่วมสมัยมีจำนวนทั้งหมดมากขึ้น คงจะเป็นคำถามที่ยากเกินจะหาคำตอบตายตัวได้ยาก ดังนั้นผู้เขียนขอกล่าวโดยเสนอเป็นข้อสรุปโดยสังเขปเพื่อชี้ให้เห็นว่างานวิชาการเหล่านี้ได้พยายามถกเถียงในประเด็นใดบ้างที่เกี่ยวกับทฤษฎีอารยันอันมีผลทำให้อารยธรรมฮารัปปาล่มสลาย ประเด็นที่หนึ่งคือ ความพยายามในการชี้ให้ผู้ศึกษาประวัติศาสตร์อินเดียลดความทรงจำและมายาคติที่เกี่ยวข้องกับพวกอารยันที่เปิดตัวในหน้าประวัติศาสตร์อินเดียในฐานะผู้รุกรานที่มาพิชิตอารยธรรมฮารัปปาด้วยรถศึกเทียมม้าเหมือนเช่นเดียวกับพวกอารยันอีกกลุ่มที่เปิดตัวในทำนองเดียวกันทางซีกโลกตะวันตกและทำให้อารยธรรมคลาสสิกของยุโรป เช่น กรีกสมัยคลีตัน และโรมันต้องล่มสลายลง นักวิชาการอินเดียอย่างโรมิลาทาปา (Romila Thapa) โทมัส อาร์ ทรานท์แมน (Thomas R Trautman) อาร์ เอส ชาร์มา (R S Sharma) และ ดี เอ็น จาห์ (D N Jha) มักจะพยายามให้คำอธิบายที่สอดคล้องกันว่าชุดความคิดเหล่านี้ล้วนแต่ถูกผลิตซ้ำขึ้นอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ช่วงคริสต์ศตวรรษที่ 19 เพื่อหวังผลทางการเมืองเรื่องความชอบธรรมของชาวมิซาวในการเข้ามาครองอินเดีย เนื่องด้วยการเข้ามาของชาวมิซาว (อังกฤษ) ถูกตีความเป็นการกลับเข้ามาอีกครั้งของชาวอารยันที่มีจุดมุ่งหมายในการนำพาให้อินเดียรอดพ้นจากความป่าเถื่อนเหมือนที่เคยทำสำเร็จมาแล้วในสมัยโบราณ ประกอบกับโครงเรื่องประวัติศาสตร์ที่ถูกประดิษฐ์และถูกนำเสนอจนกลายเป็นกระแสหลักในประวัติศาสตร์อินเดีย แม้ว่าจะมีข้อเสนเทศอยู่ในคัมภีร์ฤคเวท แต่นั่นก็ไม่ได้หมายความว่าการศึกษาข้อเสนเทศเหล่านั้นโดยนักบูรพคดีนิยมสมัยอาณานิคมจะเที่ยงตรงเสียทีเดียว คัมภีร์ฤคเวทแต่งขึ้นโดยใช้ภาษาสันสกฤตยุคพระเวท (Vedic Sanskrit) ซึ่งเป็นที่ยอมรับโดยนักนิรุกติศาสตร์ นักประวัติศาสตร์

นักโบราณคดี และผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาสันสกฤตชั้นนำของโลกในยุคร่วมสมัยอาทิ เวนดี้ โดนิเกอร์ (Wendy Doniger) และ ไมเคิล วีทเชิล (Michael Witzel) แล้วว่าไม่สามารถนำมาแปลโดยอาศัยไวยากรณ์ของภาษาสันสกฤตในยุคกลางและยุคอาณานิคมได้ทั้งหมด¹⁸ ดังนั้น บทราฟิงราฟันบางท่อนรวมถึงคำศัพท์ภาษาสันสกฤตในคัมภีร์ฤคเวทบางส่วนที่นำมาตีความเป็นส่วนหนึ่งของโครงเรื่องที่สนับสนุนทฤษฎีอารยันรุกราน จึงถูกตั้งข้อสงสัยโดยนักวิชาการ เช่น คำว่า “ปุ” (pur) ที่ถูกตีความว่าหมายถึง นครหรือป้อมปราการ อาร์ เอส ชาร์มา (R S Sharma) ได้อาศัยข้อเสนอของนักสันสกฤตและได้ข้อสรุปของเขาผ่านงานเขียนเรื่อง Looking for the Aryans ในปี ค.ศ.1995 ว่า “ปุ” ไม่สามารถนำมาเปรียบได้กับคำว่า “ปุร” หรือ “ปური” ที่หมายถึงเมืองได้ แต่ “ปุ” ควรจะหมายถึง ค่ายหรือที่พักพิงชั่วคราว ซึ่งหากเป็นเช่นนั้นก็จะแสดงให้เห็นว่าการรุกรานเมืองของพวกดราวิเดียนโดยพวกอารยัน จนเป็นเหตุที่ทำให้อารยธรรมสินธุล่มสลายย่อมมีจุดอ่อนจากประเด็นเรื่องการตีความภาษานั้นเอง นอกจากคำว่า “ปุ” คำสันสกฤตยุคพระเวทที่มีความหมายว่าเป็นรถศึกที่มีล้อหนาม ซึ่งถูกตีความโดยนักสันสกฤตในสมัยอาณานิคมถูกตั้งคำถามเช่นกันว่าคำดังกล่าวไม่น่าจะหมายถึงล้อที่มีหนาม แต่เป็นล้อเกวียนของรถลากเทียมสัตว์ธรรมดามากกว่า ทำให้ภาพมโนทัศน์เกี่ยวกับชาวอารยันที่ถูกมองว่าเป็นผู้พิชิตที่เข้ามาพร้อมกับรถศึกเทียมมามีล้อหนามเกิดข้อกังขาขึ้นมาทันที

กระแสความคลั่งชาติที่ได้รับความนิยมพลทฤษฎีเรื่องเชื้อชาติของชาร์ล ดาร์วิน ในบริบทสังคมที่ชาติตะวันตกกำลังแข่งขันกันล่าอาณานิคมได้ทำให้ “อัตลักษณ์เรื่องเชื้อชาติ” เป็นตัวแปรสำคัญในการแบ่งเขาแบ่งเราและเพื่อสร้างความชอบธรรมในการยกเชื้อชาติของฝ่ายหนึ่งให้ดูยิ่งใหญ่และเหนือกว่าเชื้อชาติอื่น มีผลโดยรวมต่อสามัญทัศน์

¹⁸ ไม่เพียงแค่นั้นในยุคร่วมสมัยเท่านั้น เราพบว่าแม้แต่ในช่วงคริสต์ศตวรรษที่ 19 สำนักสันสกฤตศึกษาที่ถูกก่อตั้งโดยนักบูรพคดีนิยมอังกฤษในอินเดียก็ไม่ได้มีจุดร่วมทางวิชาการที่เป็นเอกภาพ ทฤษฎีอารยันรุกรานที่ถูกประกอบสร้างจากการตีความบทราฟิงราฟันในฤคเวทมักจะถูกนำเสนอโดยสำนักเบงกอลและมักจะถูกค้านโดยสำนักมัทราสและบอมเบย์อยู่เนืองๆ โปรดดู Orientalism, Empire, and National Culture India, 1770-1880 ของ Michael Dodson เพิ่มเติม

ในการมองว่า “พวกอารยันคือชาวต่างชาติที่ไม่ใช่ชนพื้นเมืองอินเดีย” แนวคิดเรื่องชาตินั้นไม่ได้เป็นผลประดิษฐ์ทางความคิดในสมัยอารยธรรมฮารัปปาหรือแม้แต่ในยุคพระเวท ฉะนั้นหากจะมีการตัดสินเชิงคุณค่าต่อกรอบทางความคิดข้างต้นแม้แต่นักเรียนประวัติศาสตร์ในระดับชั้นปริญญาตรีก็ยังสามารถกล่าวโดยสรุปได้ว่า นักบูรพคดีนิยมตะวันตกรวมถึงอินเดียที่เชื่อในเรื่องทฤษฎีอารยันรุกรานนั้นกำลังใช้กรอบความคิดในยุคสมัยของตนในการสร้างจินตภาพที่เกี่ยวข้องกับอดีต ในประเด็นนี้ นักประวัติศาสตร์อินเดียสายวิพากษ์ท่านหนึ่งอย่างโรมิลา ทาปา (Romila Thapar) ได้แสดงทรรศนะผ่านผลงานของเธอหลายชิ้นว่าเราไม่ควรมองกลุ่มคนที่ถูกเรียกว่า อารย (อารยัน) ในเงื่อนไขของกลุ่มคนที่เป็นคนละเชื้อชาติกันกับพวกชาวพื้นเมืองที่อาศัยอยู่ในบริเวณที่ราบลุ่มแม่น้ำสินธุ แต่ควรมองว่าเงื่อนไขที่ทำให้คนสองกลุ่มนี้แตกต่างกันน่าจะเป็น “วัฒนธรรม”¹⁹ ดังนั้นประเด็นที่ควรจะต้องละเอียดเพื่อเพิ่มมิติทางประวัติศาสตร์ให้กับประวัติศาสตร์อินเดียในยุคแรกเริ่มนั้นไม่ควรเน้นหรือยื่นกระต่ายขาเดียวเจาะจงแค่เฉพาะสาเหตุของการล่มสลายของอารยธรรมฮารัปปาท่านนั้นแต่ควรเน้นที่จะอธิบายถึงกระบวนการสำคัญที่ก่อให้เกิด “การแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมของชาวอารยันผู้ไม่คุ้นเคยกับการเพาะปลูกและการสร้างบ้านเรือนจากอิฐเผาไฟกับชาวพื้นเมืองที่อยู่ในสังคมเมืองที่ค่อนข้างเจริญรุ่งเรือง”

นักวิชาการที่มีข้อหักล้างความน่าเชื่อถือของทฤษฎีอารยันรุกรานอีกท่านหนึ่งที่น่าสนใจคือ สจิวต์ พิกกอต (Stuart Piggott) พิกกอต ได้ตำหนิพวกนักบูรพคดีนิยมในช่วงก่อนสงครามโลกครั้งที่สองอย่างดุเดือดผ่านผลงานของเขาใน ค.ศ.1961 ชื่อ Prehistoric India ว่านักวิชาการเหล่านี้นอกจากจะคลั่งในแนวคิดเชื้อชาติบริสุทธิ์แล้วยังอยู่ภายใต้ของกรอบความคิดของประวัติศาสตร์ทฤษฎีชนะที่มักจะถูกใช้ในการอธิบายจุดเชื่อมต่อระหว่างอาณาจักรที่ล่มสลายไปแล้วกับอาณาจักรใหม่ที่ขึ้นมาแทนที่โดยใช้คำอธิบายสำเร็จรูปคือการถูกรุกรานโดยพวกเผ่าพันธุ์นกรบที่เข้มแข็งกว่าเป็นผลที่ทำให้อาณาจักรเดิมล่มสลายจากนั้นผู้ชนะจึงปกครองดินแดนของผู้แพ้แทน ดังที่ปรากฏอยู่ใน

¹⁹ โปรดดู The Aryan Recasting Constructs ของ Romila Thapar

โครงเรื่องของประวัติศาสตร์ตะวันตก และมีนักบูรพคดีนิยมจำนวนไม่น้อยที่เชื่อว่าสัมฤทธิ์ผลทางวัฒนธรรมด้านต่าง ๆ ของอินเดียในยุคหลังพระเวท อาทิ ในสมัยราชวงศ์เมาริยะ (Maurya Empire) ตั้งแต่สมัยของกษัตริย์จันทรคุปต์ เมาริยะนั้นล้วนแต่ได้รับอิทธิพลมาจากวัฒนธรรมของพวกอารยันในยุคพระเวท ผู้เขียนคงไม่มีความจำเป็นใด ๆ ที่จะอธิบายว่าระบอบทางการเมืองและโครงสร้างของระบบราชการในสมัยนี้ซับซ้อนเพียงใด แต่จะขอยกข้อเสนอเชิงตลกร้ายของฟีกอทท์ซึ่งเขาเชิญชวนให้ผู้อ่านผลงานของเขาติดตามว่า เราอาจจะมองได้ว่าราชวงศ์เมาริยะเป็นผลจากพัฒนาการของชนเผ่าอารยันที่เริ่มต้นการสร้างสรรควัฒนธรรมตนเองจากการสร้างกระต๊อบไม้แต่ต้นประสบความสำเร็จในการพัฒนาตนเองให้สามารถสร้างสรรคระบอบการเมืองที่ซับซ้อนเช่นนี้ได้ หากเป็นเช่นนั้นในมุกกลับกันเราก็สามารถมองได้เช่นกันว่าราชวงศ์เมาริยะคือผลของพัฒนาการอีกขั้นของพวกชนพื้นเมืองฮาร์ป้า ฟีกอทท์ ได้อ้างทัศนะของอาร์โนลด์ ทอร์นบี (Arnold Toynbee) ที่เคยกล่าวถึงประเด็นนี้ว่าราชวงศ์เมาริยะได้รับคุณูปการมาจากชาวฮาร์ป้าไม่น้อยและไม่เพียงแคศาสนาเท่านั้นแต่แทบจะทุก ๆ ด้าน (Stuart Piggott, 1961: 288)

ข้อโต้แย้งทางประวัติศาสตร์ต่อทฤษฎีอารยันรุกรานสุดท้ายที่บทความจะนำเสนอคือมโนทัศน์เกี่ยวกับการสังหารหมู่ชาวพื้นเมืองซึ่งเป็นโครงเรื่องทางประวัติศาสตร์หลักโครงเรื่องหนึ่งที่มีหลักฐานทั้งส่วนที่เป็นลายลักษณ์อักษรในคัมภีร์ฤคเวทและหลักฐานทางโบราณคดีสนับสนุนจนทำให้ทฤษฎีอารยันรุกรานสามารถนำมาใช้ในการอธิบายถึงการล่มสลายของอารยธรรมฮาร์ป้าได้ มโนทัศน์ลักษณะนี้ได้ถูกตั้งคำถามอย่างต่อเนื่องโดยนักวิชาการหลังสงครามโลกครั้งที่สองที่มุ่งเน้นไปที่ประเด็นเกี่ยวกับการขุดค้นโครงกระดูกที่แหล่งโบราณคดีโมเฮนจาเดโร ในงานสัมมนาประวัติศาสตร์ระดับชาติประจำปี ค.ศ.1953 ที่ถูกจัดขึ้นโดยสภาประวัติศาสตร์แห่งชาติอินเดีย (Indian History Congress) พี วี กานะ (P V Kane) ได้พยายามชี้ให้เห็นถึงจุดอ่อนของข้อเสนองานวิชาการที่วิลเลอร์เคยใช้หลักฐานโครงกระดูกในการสนับสนุนแนวคิดเรื่องการรุกรานโดยพวกอารยันจนทำให้อารยธรรมฮาร์ป้าล่มสลาย กานะตั้งข้อสังเกตว่าโครงกระดูกที่พบมีเพียง 26 โครงเท่านั้น ในขณะที่ประชากรที่เคยตั้งถิ่น

อยู่รอบแหล่งโบราณคดีโมเฮนจาเดโรในขณะนั้นน่าจะมีจำนวนกว่า 1 แสนคน ซึ่งไม่น่าจะเป็นไปได้ว่าเกิดการสังหารหมู่ขึ้นจริง (Nayanjot Lahiri, 2006 : 10)

ปัญหาเกี่ยวกับประเด็นเรื่องโครงกระดูกยังถูกนำเสนอได้อย่างน่าสนใจโดย จอร์จ เอฟ เดลส์ (George F Dales) เดลส์ตั้งข้อสังเกตผ่านงานของเขาเรื่อง The Mythical Massacre at Mohenjodaro ว่าแหล่งโบราณคดีโมเฮนจาเดโร มีร่องรอยของความเป็นเมืองที่น่าจะมีรัศมีประมาณ 4.8 ตารางกิโลเมตร แต่กลับพบโครงกระดูกแค่ 37 โครง แม้ว่าโครงกระดูกจะถูกฝังอยู่ในอิริยาบถที่บิดเบี้ยวแต่ก็ถูกฝังอย่างมีระเบียบ บริเวณที่ถูกฝังไม่ใช่บริเวณที่เป็นแนวป้องกันเมืองหรือเขตของทหารผู้รักษาเมืองแต่เป็นเขตที่อยู่อาศัยของคนทั่วไป จึงยากมากในการจินตนาการถึงการป้องกันเมืองครั้งสุดท้ายของชาวพื้นเมืองจากผู้รุกรานภายนอก (George F Dales, 1964 : 39) เดลส์ได้ศึกษาเอกสารรายงานผลการสำรวจโมเฮนจาเดโรโดยคณะสำรวจของเซอร์ จอห์น มาร์แชล ในช่วงทศวรรษที่ 20 ที่มีข้อสันนิษฐานว่าการสังหารหมู่เกิดขึ้นจากการใช้ข้อมูลของโครงกระดูกที่พบใน ห้องที่ 74 (Room 74) บริเวณ HR (HR Area) เดลส์ ได้ชี้ให้เห็นถึงความเห็นของหนึ่งในนักโบราณคดีฮาร์กรีฟของคณะสำรวจ (Hargreaves) ที่ไม่ลงรอยกันกับเซอร์จอห์น มาร์แชล ฮาร์กรีฟ เป็นบุคลากรที่เป็นผู้ตรวจสอบโครงกระดูกในห้องที่ 74 ซึ่งเขาได้ลงความเห็นว่ามี โครงกระดูก 4 โครงมีอายุในคนละช่วงเวลาของโครงกระดูกอีก 10 โครง

บทสรุป

จากที่กล่าวมาทั้งหมดนี้อาจสรุปได้ว่า ยังมีข้อเสนอที่ใช้ในการโต้แย้งทฤษฎีอารยันรุกรานอีกมากมาย เช่น การกำหนดอายุของยุคพระเวทใหม่จาก 1500 ปีก่อนคริสตกาลไปเป็นช่วงมิติเวลาที่เก่าไปกว่านั้นทำให้มีกระแสจากนักวิชาการที่มองว่าแหล่งโบราณคดีสมัยฮาร์ปาคือร่องรอยทางประวัติศาสตร์ของยุคพระเวทที่ชาวอารยันและชาวพื้นฐานมีการบูรณาการวัฒนธรรมเข้าด้วยกัน การกำหนดอายุของยุคพระเวทไว้ในช่วง 1500 ปีก่อนคริสตกาล เดิมเป็นข้อเสนอในช่วงคริสต์ศตวรรษที่ 19 โดยแม็กซ์ มิลเลอร์ จึงเป็นผลทำให้มีการตีความว่า สมัยฮาร์ปายุคตอนปลาย (Last Phase of Harappan

Civilization) ในช่วง 1900 – 1300 ปีก่อนคริสตกาลคือช่วงที่ชาวอารยันได้เข้ามาโจมตีและตั้งถิ่นฐานในบริเวณเดียวกันกับพวกชาวพื้นเมือง แต่เป็นที่รู้กันอย่างกว้างขวางในวงการประวัติศาสตร์อินเดียว่าการเทียบเคียงเหตุการณ์ในประวัติศาสตร์อินเดียกับศักราชแบบตะวันตกที่เที่ยงตรงนั้นน่าจะเทียบโดยเริ่มต้นได้เฉพาะในช่วง 300 ปีที่กษัตริย์อเล็กซานเดอร์มหาราช (Alexander the Great) เข้ามารุกรานอินเดียจนในเวลาต่อมาเมกะสทีเนียส (Megasthenes) ได้บันทึกเรื่องราวของระบอบการปกครองและสภาพของรัฐโบราณทางตอนเหนือของอินเดียไว้โดยใช้ศักราชของกรีก ที่สามารถไปแปลงเป็นศักราชสากลคือคริสต์ศักราชได้ และบางข้อเสนออาจจะต้องอาศัยความรู้เฉพาะทางด้านโบราณคดีและภาษาโบราณประกอบการทำความเข้าใจ อาทิ ประเด็นการใช้ข้อมูลทางโบราณคดีเชิงเปรียบเทียบในการหาทั้งจุดร่วม และการซ้อนทับของสิ่งปลูกสร้างในบริเวณเดียวกันว่าถูกสร้างขึ้นในยุคเดียวกันหรือไม่รวมถึงการตีความวรรคตอนและคำศัพท์สันสกฤตพระเวทใหม่ จึงทำให้ความไม่น่าเชื่อถือของทฤษฎีอารยันรุกรานเป็นหัวข้อหนึ่งในประวัติศาสตร์อินเดียที่ชาวอินเดียคุ้นเคยกันอยู่แล้วในช่วง 3-4 ทศวรรษที่ผ่านมา ซึ่งแม้แต่นักประวัติศาสตร์สำหรับการสอบเข้ารับราชการในหน่วยงานราชการอินเดียอย่างหนังสือปากกะตี ยังมีการสรุปแนวคิดต่าง ๆ เกี่ยวกับข้อหักล้างทฤษฎีอารยันเอาไว้

แต่ในขณะเดียวกันก็มีชาวอินเดียอีกจำนวนหนึ่งที่ยังคงสนับสนุนแนวคิดทฤษฎีอารยันรุกรานอยู่ตามเดิมซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นชาวอินเดียสายฮินดูชาตินิยมสุดโต่ง (Hindutva) ที่ยังคงสืบทอดแนวคิดของคายนัน สรัสวตี ผู้ก่อตั้งสมาคมอารยัน (Arya Samaj) ในช่วงคริสต์ศตวรรษที่ 19 จนแนวคิดของสมาคมนี้ถูกพัฒนาไปเป็นชุดความคิดทางประวัติศาสตร์หนึ่งที่เรียกว่าแนวคิด อารยันอินเดีย (Indigenous Aryan) กลายเป็นเครื่องมือทางการเมืองของกลุ่มฮินดูชาตินิยมในการเปรียบชาวฮินดูทั้งปวงว่าสืบเชื้อสายมาจากพวกชาวอารยัน เพื่อต่อสู้ทางความคิดกับพวกอังกฤษและชาวมุสลิมอินเดียที่พวกฮินดูชาตินิยมสุดโต่งมองว่าเป็นชาวต่างชาติ บางกลุ่มสว่นความเป็นอารยันไว้ที่วรรณะสูงเพื่อประโยชน์ในการเมืองเรื่องวรรณะ จนชุดความคิดเหล่านี้ก่อให้เกิดปัญหาความขัดแย้งของชุมชนศาสนา (Communalism) ในอินเดียหลายเหตุการณ์

เอกสารอ้างอิง

- กรุณา เรืองอุไร กุศลาลัย. (2554). **ภารตวิทยา**. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ: ศยาม.
- ตุลย์ จิรโชติโสภณ. (2559). การประกอบสร้างอัตลักษณ์เชื้อชาตินำ วรรณชนา และประวัติศาสตร์อินเดียกระแสนำ ด้วยวาทกรรมความเป็นอารยันในอินเดียยุคอาณานิคม. เอกสารประกอบการประชุมวิชาการระดับชาติเครือข่ายประวัติศาสตร์ มานุษยวิทยา และสังคมวิทยาภาคใต้ครั้งที่ 2 “ศาสตร์แห่งการจำลองแห่งการลืม” วันที่ 25-27 สิงหาคม พ.ศ. 2559 อาคาร 58 มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี.
- บาเซม, เอ แอล. (2549). **ภารตวัฒนธรรม**. พิมพ์ครั้งที่ 2. แปลโดย จิตติมา พิทักษ์ไพรวรรณ. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่ง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ภารตี มหาคันธ. (2527). ประวัติศาสตร์เอเชียใต้. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- สาวิตรี เจริญพงศ์. (2545). ภารตตะยะ อารยธรรมอินเดียตั้งแต่สมัยโบราณจนถึงหลังได้รับเอกราช. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: โครงการเผยแพร่ผลงานวิชาการ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Chanda, Ramaprasad. (1926). **Memoir of the Archaeological Survey of India**, no.31. Ccutta: Government of India Central Publication Branch.
- _____. (1929). **Memoir of the Archaeological Survey of India**, no.41. Ccutta: Government of India Central Publication Branch.
- Jha, D.N. (2010). **Ancient India in Historical Outline**. New Delhi: Manohar.
- Lahiri, Nayanjot (ed). (2006). **The Decline and Fall of the Indus Civilization**. New Delhi: Permanent Black.
- Pusalker A.D.. (1950). **The Relation of Harappan Culture with the Rgveda**. Proceedings of the 13th Session, Nagpur, Calcutta: Indian History Congress Associatio

- Sharma, R.S. (1996). **Looking for the Aryans**. Reprint. Madras: Orient Longman.
- _____. (2006). **India's Ancient Past**, New Delhi: Oxford University Press.
- Thapar, Romila. (2008). **The Aryan Recasting Constructs**. New Delhi: Three Essays Collective.
- Trautmann, Thomas R. (2008). **Aryan and British India**. Third Edition. New Delhi: Yoda Press.
- _____. (2010). **The Aryan Debate. Fifth Impression**. New Delhi: Oxford University Press.
- Wheeler, R.E.M. (1947). **Ancient India: Bulletin of the Archaeological survey of india**. New Delhi: Archaeological Survey of India.